2022. november 24., csütörtök

P9_TA(2022)0421

Az Energia Charta Egyezmény korszerűsítésének eredményei

Az Európai Parlament 2022. novembe 24-i állásfoglalása az Energia Charta Egyezmény korszerűsítéséről folytatott tárgyalások eredményéről (2022/2934(RSP))

(2023/C 167/10)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az 1994-ben aláírt és 1998-ban hatályba lépett Energia Charta Egyezményre,

— tekintettel az Energia Charta Egyezmény korszerűsítésének 2017-ben megkezdett folyamatára és az arra vonatkozó uniós javaslatra,

— tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 21. Konferenciáján Párizsban, 2015. december 12-én elfogadott megállapodásra (Párizsi Megállapodás),

— tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640),

— tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet (európai klímarendelet) módosításáról szóló, 2021. június 30-i (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1],

— tekintettel „Az energiahatékonyság elsődlegességéről: az elvektől a gyakorlatig" című, 2021. szeptember 28-i (EU) 2021/1749 bizottsági ajánlásra [2] és az ahhoz csatolt iránymutatásokra,

— tekintettel a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvre (megújulóenergia-irányelv) [3],

— tekintettel az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2002 európai parlamenti és tanácsi irányelvre [4],

— tekintettel az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatára, különösen az EU és a Szingapúri Köztársaság közötti szabadkereskedelmi megállapodásról szóló, 2017. május 16-i 2/15. sz. véleményére [5], a C-284/16. sz. ügyben 2018. március 6-án hozott ítéletére (a *Szlovák Köztársaság* kontra *Achmea BV* ügyben hozott előzetes döntés) [6], a Kanada, valamint az EU és tagállamai közötti átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodásról szóló, 2019. április 30-i 1/17. sz. véleményére [7], a C-741/19. sz. ügyben 2021. szeptember 2-án hozott ítéletére (a *Moldovai Köztársaság* kontra *Komstroy LLC* ügyben hozott előzetes döntés) [8], valamint a C-109/20. sz. ügyben 2021. október 26-án hozott ítéletére (a *Lengyel Köztársaság* kontra *PL Holdings Sàrl* ügyben hozott előzetes döntés) [9],

— tekintettel az ENSZ Nemzetközi Kereskedelmi Jogi Bizottsága (UNCITRAL) III. munkacsoportja számára 2017-ben adott megbízatásra, hogy dolgozzon a beruházó és állam közötti vitarendezés reformján,

---

[1] HL L 243., 2021.7.9., 1. o.
[2] HL L 350., 2021.10.4., 9. o.
[3] HL L 328., 2018.12.21., 82. o.
[4] HL L 328., 2018.12.21., 210. o.
[5] A Bíróság 2017. május 16-i véleménye, EU:C:2017:376.
[6] A Bíróság C-284–16. sz. *Szlovák Köztársaság* kontra *Achmea BV* ügyben hozott 2018. március 6-i ítélete, EU:C:2018:158.
[7] A Bíróság 2019. április 30-i véleménye, EU:C:2019:341.
[8] A Bíróság C-741/19. sz. *Moldovai Köztársaság* kontra *Komstroy LLC* ügyben hozott 2021. szeptember 2-i ítélete, EU:C:2021:655.
[9] A Bíróság C-109/20. sz. *Lengyel Köztársaság* kontra *PL Holdings Sàrl* ügyben hozott 2021. október 26-i ítélete, EU:C:2021:875.

— tekintettel Olaszország azon döntésére, hogy 2016. január 1-jétől kilép az Energia Charta Egyezményből,

— tekintettel az Energia Charta Egyezmény megszüntetéséről szóló, a lengyel kormány által 2022. augusztus 10-én elfogadott és a lengyel parlamenthez 2022. augusztus 25-én utalt törvénytervezetre,

— tekintettel a spanyol kormány 2022. október 12-i, a holland kormány 2022. október 19-i, a francia kormány 2022. október 21-i, a szlovén kormány 2022. november 10-i, a német kormány 2022. november 11-i és a luxemburgi kormány 2022. november 18-i azon bejelentésére, hogy ki kíván lépni az Energia Charta Egyezményből,

— tekintettel az Európai Unió tagállamai közötti kétoldalú beruházási megállapodások megszűnéséről szóló, 2020. május 5-én aláírt megállapodásra ([10]),

— tekintettel legutóbbi állásfoglalásaira, különösen az EU nemzetközi beruházási politikájának jövőjéről szóló, 2022. június 23-i ([11]), valamint az ENSZ 2022. évi, Sharm-el-Sejkben (Egyiptom) tartandó éghajlatváltozási konferenciájáról (COP27) szóló, 2022. október 20-i állásfoglalására ([12]),

— tekintettel arra, hogy a Tanácsban nem sikerült minősített többséget elérni az Energia Charta Konferencia 33. ülésén képviselendő uniós álláspont alapjául szolgáló Energia Charta Egyezmény korszerűsítése kapcsán,

— tekintettel a tagállamok, az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség közötti, az Energia Charta Egyezmény értelmezéséről szóló megállapodásról szóló, 2022. október 5-i bizottsági közleményre (COM(2022)0523),

— tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,

A. mivel az Energia Charta Egyezmény nemzetközi megállapodás; mivel az egyezményt 1994 decemberében írták alá, és 1998 áprilisában lépett hatályba; mivel az Energia Charta Egyezménynek 53 aláírója és szerződő fele van, köztük az Európai Unió, az Euratom és valamennyi tagállama, Olaszország kivételével, amely 2016-ban kilépett; mivel az Energia Charta Egyezmény szavazati joggal rendelkező tagjainak több mint felét az EU és tagállamai képviselik;

B. mivel az Energia Charta Egyezmény eredeti célja az volt, hogy fórumot hozzon létre a keletnyugati politikai együttműködés számára az energetika, a beruházásvédelem, a kereskedelem és a tranzit területén; mivel az Energia Charta Egyezmény beruházásvédelmi rendelkezéseit az 1990-es évek óta nem frissítették, és azok elavultak a beruházási politikával kapcsolatos megújult uniós megközelítés által létrehozott új normákhoz képest; mivel nem történt kísérlet az éghajlatváltozás mérséklésének és a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos beruházások 2018-ig történő fokozatos megszüntetésének integrálására;

C. mivel a tagállamok még mindig mintegy 1 500, a Lisszaboni Szerződés előtt megerősített kétoldalú beruházási szerződéssel rendelkeznek, amelyek továbbra is védik a fosszilis tüzelőanyagokba történő beruházásokat, tartalmazzák a beruházó és állam közötti vitarendezés régi modelljét, és elavult rendelkezéseket és mechanizmusokat tartalmaznak, amelyek összeegyeztethetetlenek az EU értékeivel és jogelveivel; mivel a Lisszaboni Szerződés óta egyetlen olyan új nemzetközi beruházási megállapodás sem lépett hatályba, amely a tárgyalásokon az EU által szorgalmazott korszerű megközelítést követi;

D. mivel a súlyos éghajlati válságok elhárításához és energiabiztonságunk megvédéséhez fel kell gyorsítani a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetésének folyamatát és a megújuló energiára való gyors átállást;

E. mivel az európai zöld megállapodás célja az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás kihívásaira való reagálás; mivel valamennyi uniós politikának, köztük a beruházási politikának is hozzá kell járulnia e célhoz;

F. mivel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület az éghajlatváltozás mérsékléséről szóló, 2022. áprilisi jelentésében az Energia Charta Egyezményt „az éghajlatváltozás mérséklésének komoly akadályaként” jellemezte;

([10]) HL L 169., 2020.5.29., 1. o.
([11]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0268.
([12]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0373.

2022. november 24., csütörtök

G. mivel az energetikai átálláshoz fel kell gyorsítani a tiszta energiába való globális beruházásokat, és ösztönözni kell az európai energiavállalatokat a megújuló energiába való beruházásra;

H. mivel az Energia Charta Egyezménnyel kapcsolatos növekvő jogi és politikai aggályokra tekintettel 2018 novemberében az EU és tagállamai által irányított korszerűsítési folyamat indult, amely a beruházásvédelmi normákra, valamint a fosszilis tüzelőanyagoknak nyújtott védelem korlátozására és a fenntartható fejlődés előmozdítására összpontosít; mivel 2018. november 27-én az Energia Charta Konferencia jóváhagyta a korszerűsítendő témák listáját; mivel a Tanács 2019 júliusában megbízta a Bizottságot, hogy folytasson tárgyalásokat az Energia Charta Egyezmény korszerűsítéséről; mivel 2020 májusában az EU javaslatot nyújtott be az Energia Charta Egyezmény korszerűsítésére; mivel 2021. február 15-én az EU kiegészítő javaslatot nyújtott be az Energia Charta Titkárságának az energiaágazatban folytatott gazdasági tevékenység fogalommeghatározásának kérdéséről, amely a fosszilis tüzelőanyagokra vonatkozó rendelkezésként is ismert;

I. mivel a szerződő felek 2022. június 24-én elvi megállapodásra jutottak az Energia Charta Egyezmény korszerűsítéséről; mivel az Energia Charta Egyezmény módosításai magukban foglalják az Energia Charta Egyezmény beruházásvédelmi normáinak módosítását és az országok azon jogára való hivatkozást, hogy szabályozási intézkedéseket hozzanak olyan okokból, mint például a környezetvédelem vagy az éghajlat-politika;

J. mivel a végleges megállapodás jogi szövegét még nem tették közzé hivatalosan, ami nem felel meg a többi uniós kereskedelmi és beruházási megállapodás átláthatósága szintjének;

K. mivel a tárgyalások lezárása óta Németország, Franciaország, Spanyolország, Hollandia, Lengyelország, Szlovénia és Luxemburg – amelyek együttesen az EU lakosságának több mint 70 %-át képviselik – bejelentette az Energia Charta Egyezményből való kilépésre irányuló szándékát; mivel Olaszország 2016-ban kilépett az Energia Charta Egyezményből; mivel más tagállamok még mindig mérlegelik az Energia Charta Egyezmény elhagyásának lehetőségét;

L. mivel a Tanácsban nem sikerült minősített többséget elérni az Energia Charta Egyezmény korszerűsítése mellett, ami a 2022. novemberi Energia Charta Konferencián a korszerűsítés elfogadásának alapjául szolgálna; mivel ennek eredményeként a korszerűsítés lekerült az Energia Charta Konferencia napirendjéről;

M. mivel az EU-nak annyi szavazata van, ahány tagállama részes fele az Energia Charta Egyezménynek. mivel a tagállamok csak akkor gyakorolhatják szavazati jogukat, ha az EU nem él szavazati jogával; mivel az Energia Charta Egyezményben részes uniós tagállamok megerősítését a megerősítésre vonatkozó nemzeti szabályaikkal, valamint az EU és a tagállamok közötti hatáskörmegosztással összhangban kell végrehajtani;

N. mivel a Parlamentnek jóvá kell hagynia az Energia Charta Egyezmény korszerűsítését, mielőtt az EU a Bizottság politikai iránymutatásaival összhangban megkezdhetné a korszerűsített egyezmény ideiglenes alkalmazását; mivel a Parlamentnek hozzájárulását kell adnia ahhoz, hogy az EU kilépjen az Energia Charta Egyezményből;

O. mivel a beruházásokkal kapcsolatban benyújtott keresetek riasztóan nagy száma irányul környezetvédelmi intézkedésekre; mivel számos országot – köztük tagállamokat – perelnek az éghajlat-politikával vagy a méltányos átállással kapcsolatban; mivel az Energia Charta Egyezményt az összes beruházásvédelmi megállapodás közül a legtöbb jogvita veszi körül; mivel az EU-n belül jelenleg több mint 40 beruházási választottbírósági ügy van folyamatban; mivel 2022. június 1-jéig az Energia Charta Titkársága szerint legalább 150 beruházási választottbírósági ügy indult az Energia Charta Egyezmény alapján, és ezek egyharmada fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos beruházásokkal, 70 %-a pedig az Energia Charta Egyezményen belüli beruházási választottbírósági ügyekkel kapcsolatos;

P. mivel az Energia Charta Egyezmény jelenleg összeegyeztethetetlen az uniós Szerződésekkel, mivel lehetővé teszi a beruházási bíróságok számára, hogy az EU szabályozási autonómiájának megőrzéséhez szükséges biztosítékok figyelembe vétele nélkül értelmezzék és alkalmazzák az uniós jogot, és mivel hátrányosan érinti az uniós intézményeknek az EU alkotmányos keretével összhangban történő működését;

Q. mivel a Bíróság a C-284/16. sz. (a Szlovák Köztársaság kontra Achmea BV ügyben hozott előzetes döntés) ügyben 2018. március 6-án hozott ítéletében megállapította, hogy az uniós tagállamok közötti nemzetközi megállapodásokban szereplő, beruházó és állam közötti választottbírósági kikötések ellentétesek az uniós szerződésekkel, és emiatt nem alkalmazhatók azt követően, hogy az EU-n belüli kétoldalú beruházási megállapodás utolsó részes fele uniós tagállammá vált; mivel míg ugyanezen elveket alkalmazva a Bíróság a C-741/19. sz. (a Moldovai Köztársaság kontra Komstroy LLC ügyben hozott előzetes döntés) ügyben 2021. szeptember 2-án hozott ítéletében megállapította, hogy az

Energia Charta Egyezmény 26. cikke (2) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az nem alkalmazandó valamely uniós tagállam és egy másik uniós tagállam beruházója közötti, az utóbbi által az előbbibe eszközölt beruházással kapcsolatos jogvitákra; mivel köztudott, hogy az EUB ítéletei visszaható hatállyal alkalmazandók; mivel a választottbírák tanácskozásaik során figyelmen kívül hagyták az EUB említett ítéleteit;

R. mivel az EU átvette a vezető szerepet a beruházási politika reformjában; mivel a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése óta az EU a Parlament kérésére és támogatásával megreformált beruházásvédelmi modellt fogadott el, és úgy határozott, hogy a beruházó és állam közötti vitarendezést a beruházási vitákkal foglalkozó bírósági rendszerrel váltja fel, tárgyalásokat kezdett egy multilaterális beruházási bíróság létrehozásáról, jogszabályokat fogadott el a belső piacot torzító külföldi támogatások szabályozására, és jogszabályokat fogadott el a befelé irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról; mivel ezek a fejlemények a korszerű és fenntartható beruházási politika irányába tett jelentős lépéseknek tekinthetők; mivel még sok a tennivaló e reformprogram előmozdítása érdekében;

S. mivel az EU támogatja az UNCITRAL III. munkacsoportjában folyamatban lévő tárgyalásokat és a multilaterális beruházási bíróság létrehozását;

1. elismeri, hogy az Energia Charta Egyezményt komoly kritika érte, mivel az akadályozza a megújuló energiára való átállást és az energiabiztonság védelmét az EU-ban és tagállamaiban; úgy véli, hogy a jelenlegi Energia Charta Egyezmény egy elavult eszköz, amely már nem szolgálja az Európai Unió érdekeit, különös tekintettel arra a célkitűzésre, hogy 2050-ra klímasemlegessé váljon;

2. üdvözli az EU és tagállamai arra irányuló erőfeszítéseit, hogy előmozdítsák az Energia Charta Egyezmény korszerűsítési folyamatát; elismerését fejezi ki a Bizottság arra irányuló tárgyalási erőfeszítéseiért, hogy a Tanácstól kapott megbízatás segítségével az Energia Charta Egyezményt összhangba hozza annak érdekében, hogy megőrizze az EU azon képességét, hogy a Párizsi Megállapodással, az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel és az Európai Parlament prioritásaival összhangban lévő közpolitikai intézkedéseket dolgozzon ki;

3. elismeri, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezményről 2018 novembere óta az uniós tagállamok erőteljes igényére válaszul folytatnak tárgyalásokat; hangsúlyozza, hogy az Energia Charta Egyezmény módosításához az Energia Charta Egyezményről szóló éves konferencián szavazó valamennyi szerződő fél egyhangú szavazata szükséges;

4. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy számos szerződő fél, köztük a magas jövedelmű iparosodott országok láthatóan nem osztják az Energia Charta Egyezmény korszerűsítésére, az éghajlatváltozás mérséklésére, a fenntartható fejlődés előmozdítására és az energetikai átalakulás támogatására irányuló uniós törekvéseket, annak ellenére, hogy mindegyikük aláírta a Párizsi Megállapodást is;

5. hangsúlyozza, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezmény végleges szövege magában foglalja a Bizottságnak adott tárgyalási megbízatás egyes elemeit, nincs összhangban a Párizsi Megállapodással, az uniós klímarendelettel vagy az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel, nincs összhangban a Parlament által az EU nemzetközi beruházási politikájának jövőjéről szóló, 2022. június 23-i állásfoglalásában meghatározott célkitűzésekkel, beleértve különösen a fosszilis tüzelőanyagokkal foglalkozó beruházók számára annak azonnali megtiltását, hogy szerződő feleket pereljenek amiatt, hogy összhangban nemzetközi kötelezettségvállalásaikkal a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetésére irányuló politikát folytatnak, továbbá a fosszilis tüzelőanyagokba történő meglévő beruházások védelmének fokozatos megszüntetésére vonatkozó időkeret jelentős lerövidítését és a beruházó és állam közötti vitarendezési mechanizmus megszüntetését; hangsúlyozza, hogy a Parlament kifejezte azon álláspontját, hogy az EU és tagállamai nem írhatnak alá vagy ratifikálhatnak a beruházó és az állam közötti vitarendezési mechanizmust tartalmazó beruházásvédelmi szerződéseket; emlékeztet arra, hogy létrehozását követően a multilaterális beruházási bíróság közvetlenül alkalmazandó lehet az azt aláíró országok valamennyi folyamatban lévő két- és többoldalú beruházási megállapodására, beleértve az Energia Charta Egyezményt is;

6. üdvözli az EU és az Egyesült Királyság azon szándékát, hogy a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos beruházásokat kivonja az Energia Charta Egyezmény védelme alól; üdvözli, hogy az EU és tagállamai esetében a fosszilis tüzelőanyagokba történő legtöbb új beruházás 2023. augusztus 15-től elveszíti a védelmet;

7. megjegyzi, hogy az Energia Charta Egyezményről szóló korszerűsített javaslat legalább 10 évig fenntartja a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos meglévő beruházások védelmét; megjegyzi, hogy a 10 éves visszaszámlálás a korszerűsített Energia Charta Egyezmény hatálybalépésétől kezdődne, amely időszak 2023. augusztus 15-én kezdődne, ha az EU, annak tagállamai és a többi szerződő fél megállapodna a megállapodás ideiglenes alkalmazásáról, egyébként pedig csak a szerződő felek háromnegyede általi megerősítést követően kezdődne meg, a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos beruházások védelmét az Energia Charta Egyezmény hatályvesztésre vonatkozó rendelkezésében előírt 20 évhez közeli időszakra meghosszabbítva; megállapítja, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezmény szerint 2040-től a fosszilis tüzelőanyagokba történő beruházások már nem részesülnek védelemben abban az esetben, ha a szerződő felek a kivétel alkalmazása mellett döntenek; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez az ütemterv ellentmond a fosszilis tüzelőanyagok

ahhoz szükséges fokozatos kivezetési sebességére vonatkozó jelenlegi ismereteknek, hogy a globális felmelegedést az iparosodás előtti szinthez képest 1,5 °C-ra korlátozzák, és hogy ez aláásná az EU éghajlat-politikai célkitűzéseit; emlékeztet arra, hogy a Parlament úgy foglalt állást, hogy az Energia Charta Egyezmény „azonnal tiltsa meg a fosszilis tüzelőanyagokkal foglalkozó beruházók számára, hogy eljárást indítsanak azon szerződő felek ellen, amelyek a Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásaikkal összhangban a fosszilis tüzelőanyagok kivezetésére irányuló politikákat folytatnak"; megjegyzi, hogy a meglévő beruházások meghatározása kiterjed a feltárási szakaszban lévő projektekre és azok potenciális jövőbeli kiaknázására;

8. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezmény értelmében a legtöbb szerződő fél úgy döntött, hogy határozatlan ideig fenntartja a fosszilis tüzelőanyagokkal foglalkozó beruházók védelmét;

9. hangsúlyozza, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezmény csak teljes körű hatálybalépését követően használható fel új követelések alapjaként, vagy ha a beruházó fogadó állama és a válaszadó állam egyaránt ideiglenesen alkalmazza a korszerűsített Energia Charta Egyezményt; rendkívül sajnálja, hogy ez bizonytalan helyzetet eredményez, mivel elaprózott végrehajtáshoz és késedelmekhez vezet, és azzal a veszéllyel jár, hogy továbbra is a nem megreformált Energia Charta Egyezményt alkalmazzák;

10. üdvözli, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezménybe annak értelmezéséhez irányadó új rendelkezéseket építettek be, különösen rendelkezéseket a jogszerű közpolitikai célkitűzések érdekében történő szabályozáshoz való jogról, az éghajlatváltozás elleni hatékony küzdelem sürgős szükségességéről, a szerződő felek többoldalú környezetvédelmi és munkaügyi megállapodások – többek között a Párizsi Megállapodás – szerinti jogairól és kötelezettségeiről, az energetikai beruházások oly módon történő előmozdítása iránti elkötelezettségükről, amely hozzájárul a fenntartható fejlődéshez és a felelős üzleti magatartáshoz; tudomásul veszi a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos viták rendezésére szolgáló, békéltetésen alapuló mechanizmus beillesztését;

11. emlékeztet azon álláspontjára, hogy az EU és tagállamai nem írhatnak alá a beruházó és az állam közötti vitarendezési mechanizmust tartalmazó új beruházásvédelmi szerződéseket; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezmény fenntartotta ezt az elavult vitarendezési mechanizmust, és hangsúlyozza, hogy fontos bizonyítékok vannak arra, hogy a beruházási választottbírák figyelmen kívül hagyják az államok közpolitikai célkitűzéseik védelmére irányuló szándékát, különösen a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetése vagy a környezet védelme tekintetében;

12. támogatja az UNCITRAL III. munkacsoportjában folyamatban lévő tárgyalásokat, amelyen belül az EU és tagállamai a multilaterális beruházási bíróság létrehozásán dolgoznak, amely illetékes döntéshozó szervvé válhat a nemzetközi beruházási jogviták rendezésében; rámutat arra, hogy létrehozását követően a multilaterális beruházási bíróság közvetlenül alkalmazandó lehet az azt aláíró országok valamennyi folyamatban lévő két- és többoldalú beruházási megállapodására, beleértve az Energia Charta Egyezményt is; emlékeztet arra, hogy a szerződések jogáról szóló 1969. évi bécsi egyezmény 30. cikkének (3) bekezdése értelmében az azt aláíró országokban a multilaterális beruházási bíróság rendszere elsőbbséget élvez majd a beruházó és állam közötti vitarendezési mechanizmusokkal szemben; felhívja a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb zárja le az UNCITRAL III. munkacsoportjának tárgyalásait;

13. felhívja a Bizottságot, hogy többek között az UNCITRAL-on belül is kifejezetten támogasson egy olyan mechanizmust, amelynek révén az államok hatékonyan visszavonhatják szerződéseikből a beruházó és állam közötti vitarendezéshez való hozzájárulásukat, vagy felmondhatják szerződéseiket;

14. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a kilépés esetén alkalmazandó 20 éves hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés változatlan marad a korszerűsített szövegben, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ez nem képezte az EU tárgyalási megbízatásának részét, így továbbra is megfosztja az Energia Charta Egyezményben részes országokat attól a lehetőségtől, hogy könnyen kilépjenek az egyezményből, amennyiben a választottbírák továbbra is aláássák az államok szabályozási képességét; hangsúlyozza, hogy az Energia Charta Egyezményből való kilépés nyomán a kilépő felek az Energia Charta Egyezmény hatályvesztésre vonatkozó 20 éves záradékának hatálya alá tartoznának, amely szerint az Energia Charta Egyezményben foglalt szabályok értelmében továbbra is védelemben részesülne minden olyan meglévő beruházás, amely nem tartozik egymás közötti megállapodás hatálya alá; üdvözli azonban, hogy a védelem a kilépést követően azonnal megszűnne minden új beruházás esetében; megjegyzi, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezmény értelmében a fosszilis tüzelőanyagokba történő legtöbb új beruházás 2023. augusztus 15-től már nem részesülne védelemben;

15. sajnálja, hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezmény nem foglalkozik az értékelési technikák kritikus kérdésével, lehetővé téve a befektetett összegeket jelentősen meghaladó kompenzáció odaítélését; megállapítja, hogy a kártérítés megítélésére vonatkozó rendelkezések javasolt módosításainak csekély hatása lenne, mivel a választottbírák általában nagyon tágan értelmezik a „veszteség" fogalmát, beleértve a várható jövőbeli nyereséget is; megjegyzi, hogy ezek a módszerek rendkívül ellentmondásosak, mivel igen széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, és rendkívül összetett és eredendően spekulatív feltételezésekre támaszkodnak;

16. üdvözli, hogy a Bíróság egyértelművé tette, hogy az Energia Charta Egyezmény beruházó és állam közötti vitarendezésre vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók az EU-n belüli jogviták esetén, valamint hogy a korszerűsített Energia Charta Egyezménybe belefoglalták azt az elvet, hogy a beruházó és állam közötti vitarendezésre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazandók ugyanazon regionális gazdasági integrációs szervezet tagjaira; aggodalmát fejezi ki azonban amiatt, hogy a választottbírák továbbra is tárgyalhatnak EU-n belüli jogvitákat, és hogy a Beruházási Viták Rendezésének Nemzetközi Központja szabályai alá tartozó ügyeket még mindig végre lehet hajtani más országok bíróságain; aggodalommal állapítja meg, hogy az Achmea-ügyben hozott ítélet nem tartotta vissza a választottbírákat attól, hogy továbbra is többször figyelmen kívül hagyják az ítéletet és tárgyalják az Unión belüli jogvitákat; üdvözli a Bizottság tervezetét egy olyan egymás közötti megállapodásra, amely egyértelművé teszi, hogy az Energia Charta Egyezmény és annak hatályvesztésre vonatkozó záradéka nem és soha nem is volt alkalmazandó EU-n belüli kontextusban; ösztönzi valamennyi tagállamot az ilyen megállapodások mielőbbi megerősítésére; felhívja a Bizottságot, hogy lépjen kapcsolatba a partnerországokkal, és tegyen javaslatot egy második megállapodásra, amely lehetővé teszi az Energia Charta Egyezményből kilépni kívánó nem uniós szerződő felek számára, hogy viszonossági alapon semlegesítsék a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezést;

17. tudomásul veszi, hogy az uniós tagállamok minősített többsége nem hajlandó támogatni az Energia Charta Egyezmény korszerűsítését, ami a korszerűsítési erőfeszítések összeomlásához vezetett; úgy véli, hogy sem az EU, sem annak tagállamai nem maradhatnak a jelenlegi Energia Charta Egyezmény részes felei, mivel az összeegyeztethetetlen az uniós joggal és az uniós politikával;

18. emlékeztet arra, hogy a Parlament felhívta a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezdjék meg az Energia Charta Egyezményből való összehangolt kilépés és egy olyan megállapodás előkészítését, amely kizárja a hatályvesztésre vonatkozó záradék alkalmazását az erre hajlandó szerződő felek között; emlékeztet arra, hogy az EU csak a Parlament végleges egyetértésével erősítheti meg a korszerűsített Energia Charta Egyezményt, és hogy a Parlament figyelembe fogja venni korábbi álláspontjait és a korszerűsítés hiányosságait, amennyiben egyetértését kérik; azon az álláspontón van, hogy a Parlament támogatni fogja EU Energia Charta Egyezményből való összehangolt kilépését, amennyiben ahhoz egyetértését kérik;

19. üdvözli a lengyel, a spanyol, a holland, a francia, a szlovén, a német és a luxemburgi kormány bejelentését az Energia Charta Egyezményből való kilépésre irányuló szándékukról, és megjegyzi, hogy a legtöbb esetben a döntést a korszerűsítési folyamat eredménye alapján hozták meg;

20. hangsúlyozza, hogy összehangoltan kell fellépni annak érdekében, hogy erősebbek legyünk a kilépési tárgyalások során és korlátozzuk a hatályvesztésre vonatkozó záradék negatív hatásait, továbbá hogy ténylegesen megakadályozzuk az EU-n belüli jogvitákat; sürgeti a Bizottságot, hogy haladéktalanul kezdeményezze az EU Energia Charta Egyezményből való összehangolt kilépésének folyamatát, és felhívja a Tanácsot, hogy támogassa ezt a javaslatot; úgy véli, hogy ez a legjobb lehetőség az EU számára a jogbiztonság elérésére és annak megakadályozására, hogy az Energia Charta Egyezmény tovább veszélyeztesse az EU éghajlat- és energiabiztonsági törekvéseit;

21. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság nem készítette elő megfelelően ezt az összehangolt kilépést, és nem is osztott meg ezzel kapcsolatos információt, annak ellenére, hogy a Parlament a korszerűtésről folytatott tárgyalások kezdete óta számos kérést fogalmazott meg, alternatív megoldásként a nem kielégítő eredmények vagy a korszerűsítési folyamat kudarca esetére;

22. felhívja a figyelmet arra, hogy egyes tagállamoknak az Energia Charta Egyezményre vonatkozó álláspontjai és kétoldalú beruházási megállapodásai – amelyek továbbra is védik a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos beruházásokat és az uniós célkitűzésekkel és értékekkel ellentétes elavult rendelkezéseket – nem következetesek;

23. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányának és parlamentjének, valamint az Energia Charta Egyezmény titkárságának és az Energia Charta Egyezmény tagországai kormányainak.